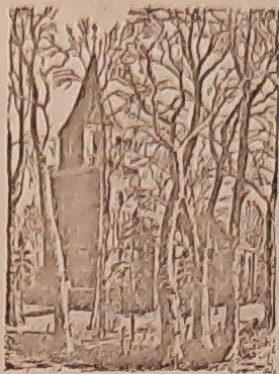

grote kerk gemeente

GERESTAUREERDE GROTE KERK WEER IN GEBRUIK

Het is een verheugend nieuws, dat ons bereikte over de kerkrestauratie. De restauratiewerkzaamheden zijn naar verwachting op 1 december a.s. afgelopen.

Door de ploeg van aannemer Linneman wordt daarmee dan een prachtig stuk werk afgeleverd.

Door allerlei onverwachte zaken, welke steeds weer een speciale studie vormden, kon de restauratie niet in het gewenste tempo worden uitgevoerd. Maar nu is het zover. Door een gezamenlijke inspanning van Monumentenzorg, burgerlijke gemeente, kerkvoogdij en aannemers heeft Emmen weer de beschikking gekregen over een prachtig kerkgebouw, zowel aan de buitenkant als het interieur.

De officiële opening zal plaats hebben op zaterdag 9 december 's middags om 14.30 uur in de kerk. De ingebruikneming met overdracht aan de kerkeraad op zondag 10 december om 10.00 uur met een kerkdienst, geleid door ds. L. Koppert.

GIFTEN VOOR ORGELFONDS

De restauratie van de Grote Kerk - pas geleden voltooid en door Monumentenzorg uiterst zorgvuldig en deskundig uitgevoerd - zou niet compleet zijn als een grondige opknappbeurt van het orgel achterwege zou blijven. Vandaar dat de kerkvoogdij het besluit nam ook het orgel te restaureren. De kosten daarvan worden - in tegenstelling tot de kerkrestauratie - niet gedekt door overheidssubsidies.

De hervormde gemeente van Emmen zal zelf de honderdduizend gulden - die het herstel kost - op tafel moeten leggen, wil het orgel weer een waardig instrument worden.

Er heeft zich zodoende onder leiding van ds. L. Koppert een commissie gevormd, die zich ten doel stelt zoveel mogelijk geldelijke bronnen aan te boren. Die commissie is onlangs aan de slag gegaan. De bedoeling is een fonds te vormen, waaruit alle noodzakelijke kosten - die restauratie van het orgel met zich meebrengt - kunnen worden betaald. Giften voor dat orgelfonds kunnen nu al worden gestort bij de Amro-bank in Emmen ten name van „Orgelfonds Grote Kerk”, p/a Kolhoopstraat 6-8, Emmen. Het rekeningnr. is 40.02.07.087.

In bijgaand artikel gaat organist Vic de Val in op de historie van het orgel, waaraan na res-

RESTAURATIE ORGEL IN DE GROTE KERK

In de oude hervormde kerk van Emmen (midden vorige eeuw afgebroken - heeft nooit een kerkorgel gestaat. Toen deze oude dorpskerk vervangen werd door het huidige gebouw (alleen de toren bleef staan) heeft het nog tot 1873 geduurd, voordat in Emmen orgelmuziek kon klinken. Totdat jaar was de schoolmeester actief als voorganger!

Het orgel van de Grote Kerk te Emmen dateert dus uit 1873 en is destijds geleverd door orgelmaker Meijer uit Veendam. Deze Meijer heeft als knecht gewerkt bij de bekende orgelbouwer Van Oekelen. Het lijkt er op dat een gedeelte van het pijpwerk afkomstig is van Van Oekelen. Ook lijkt de veronderstelling gewettigd dat een klein gedeelte van het pijpwerk en de lade van het hoofdwerk van oudere datum is. Oorspronkelijk is het orgel geheel mechanisch geweest, met aangehangen pedaal.

Aan de kast is duidelijk te zien, dat het door Flentrop in 1939 aangebrachte zelfstandige pedaal later is bijgebouwd. Dit gedeelte is pneumatisch, evenals een stem op het bovenwerk.

Ook het gedeeltelijk inferieure (zinken) pijpwerk is in de dertiger jaren geleverd ter vervanging van authentiek materiaal.

Het orgel telt 23 stemmen, verdeeld over hoofdwerk, bovenwerk en pedaal. De schoorsteen van de verwarming liep vroeger pal langs de orgelkast. In de vijftiger jaren ging het orgel vele gebreken vertonen. Na de modernisering van de kerk in 1965 is het orgel in 1966 gerepareerd en „gerestaureerd” door orgelmaker Ottens. Deze restauratie is niet volledig genoeg en bovendien ten dele ondeugdelijk geweest. Na het faillissement van Ottens is het orgel in onderhoud bij de firma Vierdag te Enschede, die in de loop der jaren de hoogst noodzakelijke reparaties heeft uitgevoerd.

Sinds 1966 is de dispositie als volgt:

Hoofdwerk

Quintadeen 16' (groot octaaf transmissie van Bourdon), Prestant 8, Gemshoorn 8 (groot oc-

KERKBALANS 1978

stand van de binnengekomen 1

TOTALE GEMEENTE

In totaal was op bovengenoemde datum toegezegd een bedrag van f 586.816,-, waarvan ontvangen was f 487.345,- of 83.04%. Dat betekent dat nog bijna 17% dien binnen te komen. Nu kan dit natuurlijk nog best. Als u dit leest (begin december) is het percentage intussen al weer hoger geworden en bovendien heeft u dan nog een maand tijd om het ontbrekende aan te vullen.

Uit ervaring weten we dat veel mensen op het eind van het jaar graag „schoon schip” willen maken. Als u zich dat nu ook even doet, bent u af van een „zeker schuldgevoel” en de kerkvoogdij - dat wil eigenlijk zeggen: de hele hervormde gemeente - en dat zijn wij allen samen - is er mee geholpen.

taaf transmissie van Roerfluit), Roerfluit 8, Octaaf 4, Fluit 4, Quint 2^{2/3}, Octaaf 2, Nachthoorn 1 (1966 i.p.v. Cornet), Mixtuur 2-3 st (1966 nieuw), Trompet (1966 nieuw).

Bovenwerk

Open fluit 8, Salisionaal 8 (voor 1966 Gamba, Holpijp 8, Octaaf 4, Gedekt fluit 4, Woudfluit 2, Masard 1^{1/2} (nieuw 1966 i.p.v. Voix celeste) Sesualtu 2-3 st.

Pedaal

Prestant 16', Bourbon 16' (koper 1966 i.p.v. houten subbas), Octaaf 8, Schalmey 4 (1966 nieuw).

Speelhulpen

Manuaal - koppeling
Pedaalkoppeling.

N.B. De Nasard van het bovenwerk en het pedaal zijn pneumatisch, voor de rest is de tractuur mechanisch.

Omdat het orgel grotendeels waardevol is en in veel opzichten fraai van klank-karakter, is een grondige restauratie alleszins verantwoord. Het restauratie-plan, dat nu wordt voorbereid gaat er vanuit dat het orgel geheel mechanisch zal worden en dat laden speeltafel en mechaniek in goede staat worden gebracht, terwijl het inferieure pijpwerk zinken pijpen uit de dertiger jaren) zullen vervangen worden door hoogwaardig materiaal.

De grote Kerk van Emmen zal dan een waardig en waardevol instrument rijk zijn dat voor een lange reeks van jaren voor vele geslachten een bron van muziekvreugde zal kunnen zijn.

Een orgel van deze omvang zou vandaag nieuw 2^{1/2} à 3 ton kosten.

Tegen dit bedrag dienen de grote kosten van restauratie te worden afgewogen. In een volgend artikel hoop ik u nader in te lichten over het restauratieplan.

VIC DE VAL,
organist Grote Kerk.